

FM: Izaugsme kokrūpniecībā un mašīnbūvē augustā nosaka apstrādes rūpniecības pieaugumu

Publicēts: 04.10.2018.

Saskaņā ar jaunākajiem statistikas datiem šā gada augustā Latvijas rūpniecības izaugsme kļuva spēcīgāka, ražošanas izlaidei palielinoties par 6,5% salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo mēnesi. Spēcīga rūpniecības izaugsme reģistrēta arī mēneša griezumā, salīdzinot ar jūliju izlaides apjomiem pieaugot par 2,3%.

Tāpat kā iepriekšējā mēnesī arī augustā rūpniecības pieaugumu noteica elektroenerģijas un gāzes apgādes apjomu kāpums, kas salīdzinājumā ar iepriekšējā gada augustu palielinājās par 16,9%, tādējādi sasniedzot augstāko nozares izaugsmi šā gada laikā. Turklāt labu pieaugumu 3,9% apmērā uzrādīja apstrādes rūpniecības nozare. Savukārt ieguves rūpniecībā tika fiksēts pieticīgs izlaides kāpums – tikai par 1,5% salīdzinājumā ar pērnā gada augustu.

Nozīmīgāko devumu apstrādes rūpniecības pieaugumā augustā nodrošināja kokrūpniecības izaugsme par 6,3%. Tas ir trešais salīdzinoši spēcīgs izaugsmes mēnesis šajā apakšnozarē, un to veicina gan ārējais pieprasījums, gan straujš apakšnozares apgrozījuma kāpums vietējā tirgū.

Izlaides pieaugumus turpina uzrādīt mašīnbūvi apvienojošās apakšnozares, kuras arī sniedza būtisku devumu apstrādes rūpniecības kopējā izaugsmē. Piemēram, elektrisko iekārtu ražošana augustā uzrādīja spēcīgāko izaugsmi starp visām apstrādes rūpniecības apakšnozarēm. Turklāt tās kāpums par 42,3% gada griezumā bija straujākais šīs apakšnozares pieaugums kopš pērnā gada maija. Savukārt automobiļu, piekabju un puspiekabju ražošanas izlaide augustā palielinājās par 21,6%, un iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošanas apjomi bija par 8,5% augstāki nekā pirms gada.

Straujš izlaides kāpums tika sasniegts arī ķīmisko vielu un ķīmisko produktu ražošanā, salīdzinājumā ar 2017. gada augustu pieaugumam veidojot 19%. Tikmēr par 14,4% palielinājās gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošana un par 11% pieauga dzērienu izlaides apjomi. Vāju pieaugumu augustā uzrādīja datoru, elektronisko un optisko iekārtu ražošana – vien par 0,6%.

Savukārt produkcijas izlaides kritums augustā atkal tika fiksēts pārtikas ražošanā – par 4,2% gada griezumā. Augustā saruka gan piena produktu ražošana, gan zivju pārstrāde, kā arī augļu un dārzeņu pārstrāde un konservēšana. Pārtikas produktu ražošanā šogad būtiskākos kritumus uzrāda piena rūpniecība, ko galvenokārt nosaka piena produktu eksporta apjomu sarukums, šogad darbību pārtraucot diviem nozīmīgiem piena produktu eksportētājiem.

Izlaides sarukums augustā tika reģistrēts arī iekārtu un ierīču remontā un uzstādīšanā (-16,5%). Nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanā kritums tika fiksēts otro mēnesi pēc kārtas (-5,9%) un gatavo metālizstrādājumu ražošanā trešo mēnesi pēc kārtas (-1,9%). Pēdējās divās no augstākminētajām apakšnozarēm varētu būt sasniegts izlaides apjomu piesātinājums, jo izlaides līmenis tajās šobrīd ir salīdzinoši augsts, tādējādi būtiski pieaugumi tuvākajā laikā tajās nav sagaidāmi.

Līdzīgi kā pirmajā ceturksnī kopējās nefinanšu investīcijas apstrādes rūpniecībā otrajā ceturksnī arī saruka, tādējādi 2018. gada pirmajā pusgadā kopā investīcijas apstrādes rūpniecībā samazinājās par 8,2%. Tomēr jāatzīmē, ka lielākajās apstrādes rūpniecības apakšnozarēs – pārtikas, kokapstrādes, metālapstrādes, kā arī atsevišķās mašīnbūves nozarēs investīcijas uzrādīja pieaugumu. Piemēram, nefinanšu investīcijas pārtikas produktu ražošanā pirmajā pusgadā bija par 12,8% augstākas nekā pirms gada, kokrūpniecībā – par 11,5%, gatavo metālizstrādājumu ražošanā – par 6,3%, elektrisko iekārtu ražošanā – par 31,2% un iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošanā – par 72,7%. Investīcijas piecās augstākminētajās apakšnozarēs veidoja 61% no kopējām nefinanšu investīcijām apstrādes rūpniecībā šā gada pirmajā pusgadā, un tās ir pieaugušas par 13,9% salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu. Tādējādi kopējo nefinanšu investīciju samazinājumu apstrādes rūpniecībā noteica spēcīgs investīciju kritums īpatsvara ziņā nelielākās apakšnozarēs, radot mazāku risku nozares izlaides un tālākas izaugsmes perspektīvām.

Latvijas rūpnieku ekonomiskās konfidences indekss šā gada septembrī, salīdzinot ar iepriekšējo mēnesi, ir samazinājies, liecina jaunākie Eiropas Komisijas veikto aptauju rezultāti. To noteica ražotāju novērtējums par zemākiem produkcijas pasūtījumu apjomiem, kā arī sagaidāmā izlaides samazināšanās turpmākajos mēnešos. Šie rezultāti atspoguļo pēdējos mēnešos novēroto mēreno apstrādes rūpniecības izaugsmi, kas iespējams turpināsies arī nākamajos periodos. Tajā pašā laikā aptaujātie apstrādes rūpniecības nozares pārstāvji norāda, ka pārdošanas cenas to ražotajai produkcijai saglabāsies stabilas, kā arī novērtējums par potenciālo nodarbinātības pieaugumu uzņēmumos joprojām ir samērā augsts.

Tikmēr septembrī samazinājies ir arī kopējais Eiropas Savienības ekonomiskā sentimenta indekss, tādējādi ietekmējot ārējā pieprasījuma pieauguma potenciālu. Tomēr jāatzīmē, ka ārējā pieprasījuma normalizēšanās šogad jau bija sagaidāma, savukārt pieprasījums pēc Latvijā ražotās produkcijas šobrīd ir stabils un tāds tas varētu saglabāties arī līdz gada beigām.

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-izaugsme-kokrupnieciba-un-masinbuve-augusta-nosaka-apstrades-rupniecibas-pieaugumu>